

Nazari de las Avelhanas (al Llenguadoc) durant la Guerra Civil. Ell i molts altres companys de la federació van mantenir l'activitat del sindicat a l'exili. La donació inclou actes de reunions, circulars i informes sobre la situació del sector pesquer en aquell temps, com ara un document sobre la creació i el desenvolupament del Sindicat de la Indústria Pesquera de Palamós. El Museu de la Pesca ha fet inventari dels documents i els ha inclòs en els seus fons, de manera que la informació es pugui consultar i serveixi per a estudis futurs. Les donacions particulars de documentació són molt importants per als arxius, perquè aporten dades i coneixements que es poden introduir en monografies o assajos de temes diversos. Com més donacions es facin als arxius, més poden esdevenir punts de consulta essencials. En aquest cas, la dinàmica del sindicat a l'exili, el que va fer durant aquells anys foscos de dictadura, pot proporcionar dades noves molt valuoses per estudiar l'evolució del sector, i dels diferents entorns i circumstàncies en què els pescadors van desenvolupar la seva professió al llarg del segle xx.

LA Cerdanya

Text i foto > SANDRA ADAM AUGER

El Quadern de Guils de Cerdanya
Cerdanya està d'enhorabona gràcies a la publicació d'un altre volum dels «Quaderns de la Revista de Girona».

>> Presentació del llibre Guils de Cerdanya, dels «Quaderns de la Revista de Girona», al Local Social de Guils, el maig de 2025.

El *Quadern* de Guils de Cerdanya s'afegeix als volums de Puigcerdà (1993), Llívia (2000), La vila nova de Puigcerdà (2015), Bolvir (2022) i La vall del riu Duran (2021).

Núria Casamitjana, acadèmica numerària de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya i apassionada per la història del poble que va veure néixer el seu avi patern, ha estat l'encarregada de dur a terme la recerca. En noranta-cinc pàgines presenta un estat de la qüestió dels aspectes històrics, naturals i socials més rellevants de Guils, i obre una multitud de camps de recerca que ella i altres historiadors ben segur continuaran.

En l'acte de presentació del llibre acompanyaren l'autora l'alcaldesa del municipi, Yolanda Mendo; Jordi Camps, diputat de Cultura de la Diputació de Girona, i Rosa Maria Gil, directora de la col·lecció. Durant l'acte, Gil celebrà els quaranta anys d'aquesta i anuncià la voluntat d'editar un quadern per a cada un dels municipis cerdans.

Tastet d'incultura | L'octubre de 2020, l'artista Maria Escobet pintà un mural exterior al local de l'Àrea de Joventut del Consell Comarcal de la Cerdanya. Aquest abril, el local s'ha convertit en el Casal Comarcal de la Gent Gran i el mural ha desaparegut sota una capa de pintura.

L'obra es va fer en el marc dels Tastets Culturals i reivindicava el dret de les persones a sentir-se i expressar-se amb llibertat. Escobet dissenyà un mural protagonitzat per un unicorn i una papallona que, mitjançant els colors de la bandera LGTBIQ+ evocaven les diferents orientacions sexuals. Nombrosos triangles esquitxaven el conjunt tot recordant el triangle com a símbol utilitzat als camps de concentració nazis per assenyalar el col·lectiu.

Aquest mural estava en perfecte estat de conservació i una placa n'explicava el significat. En cap cas n'està justificada la desaparició, ja que no hauria tingut cap impacte en el desenvolupament de la nova activitat que s'hi desenvolupa. Destruir aquest mural és una manca de respecte cap a la mateixa obra artística i ignora la lluita dels col·lectius discriminats.

LA GARROTXA

Text > JOAN SALA

Santa Pau ja és el propietari del castell | Després d'anys d'insistència, finalment, el poble de Santa Pau ha aconseguit la propietat del castell situat al cor de la població i ha pagat els tres-cents mil euros que en demanaven després d'una injecció final de cent mil euros per part de la Generalitat, essencials per obtenir el que tant desitjaven. És una construcció amb gairebé deu segles d'història que ha d'acabar sent, entre altres destinacions, un espai de memòria dels deportats als camps nazis, vinculat amb l'Espai Walter Benjamin de Portbou i el MUME de la Jonquera. La població ho considera una fita molt rellevant, ja que finalment s'ha fet realitat després de dècades d'intentar-ho. Fan èmfasi en el fet que des del començament ha estat un projecte nascut des de baix, dels veïns, organitzat per l'Associació Amics de Santa Pau, i que no han defallit fins que han aconseguit l'objectiu de ser els propietaris de la construcció més sobresortint del poble, gràcies a les aportacions de tots plegats. Ara es tanca la campanya de micromecenatge, un recurs molt útil, gràcies a la qual s'han recollit moltes donacions anònimes i també dels empresaris de la zona.

La basílica de Sant Esteve i la coronació de la Mare de Déu del Tura

L'edifici de l'església de Sant Esteve, situat al centre de la població, ara és una basílica menor gràcies a un decret signat pel papa Francesc, que en va reconèixer la importància espiritual i cultural d'aquesta manera. Aquest honor situa el temple com el quart de la Diòcesi de Girona, al costat de la Catedral i Sant Feliu de Girona, i Castelló d'Empúries. La petició la va iniciar a final de l'any 2020 la parròquia i l'Associació Cultural d'Amics de Sant Esteve i del Santuari del Tura, i l'actual bisbe de Girona, fra Octavi, li ha donat l'impuls necessari per esdevenir una realitat. Aquest 2025 també es commemora el 50è aniversari de la coronació canònica de la Mare de Déu del Tura, patrona de la ciutat, i s'ha tornat a posar la rosassa del temple, que no en tenia des que el 1936 la van destruir. El disseny és obra de mossèn Miquel Oliveras, un projecte

>> *Rosassa de la Mare de Déu del Tura.*
(Foto: ACGAX. SERVEI D'IMATGES. FONS
AJUNTAMENT D'OLOI.)

molt bonic que representa el paisatge olotí, amb imatges de les diferents paròquies de la ciutat. Un altre fet significatiu, encara, serà posar les imatges de la façana de Sant Esteve, òrfena des dels fets iconoclastes de la Guerra Civil, però deixem el tema per parlar-ne més endavant.

Festival de Música de Besalú | Una proposta que combina patrimoni, cultura i talent musical de qualitat va tenir lloc a Besalú, amb una gran assistència de públic que ha sabut valorar les qualitats interpretatives dels diferents músics. La iniciativa ha tornat a omplir espais emblemàtics besaluencs, com el monestir romànic de Sant Pere, amb unes propostes artístiques de primer nivell. El festival ja s'ha consolidat com una cita destacada dins del calendari cultural de la comarca, que és tot un referent per als melòmans.

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

De flor en flor | El maig passat tocava, indefectiblement, Temps de Flors. Superada la pertinaç sequera, els muntatges vegetals i florals han tornat en part a l'esplendor d'anys anteriors. Per la seva delicadesa i, alhora, potència evocadora, aplaudim el muntatge que es va dedicar a Rosa M. Labayen (1923-2024), una de les ànimes de la mostra floral gironina. Cal dir també

que s'han perpetrat alguns rampells visuals, com embolcallar amb plàstic groc el pont de les Peixateries Velles (sí, coi: el pont de l'Eiffel!). Per cert, no hi ha constància que cap visitant de Temps de Flors hagi confós un contenedor dels d'alt coeficient d'intel·ligència i envoltat de deixalles amb alguna de les *performances* florals. Tot i que el Tarlà es va «suïcidat» —el ninot es va espatllar i es va desprendre del seu suport pocs dies abans, potser per no haver de veure tant de femer—, podem dir, un any més: prova superada! Falta superar, encara, que els aparadors del Barri Vell siguin ruixats i empastifats sistemàticament tres cops al dia per les màquines de neteja de carrers, a les quals recomanem altres «objectius» realment necessitats de bombardeig hídric.

Sense sortir de les flors: gironins seguidors d'una sana *realpolitik* plantegen obrir el convent de les Caputxines, a tocar dels Banys Àrabs, de manera

>> *Muntatge en memòria i homenatge a Rosa M. Labayen a Temps de Flors.*

que en edicions futures se'n pugui visitar el pati i el claustre i, de passada, fer-hi un accés directe als Banys. Això evitaria les incòmodes escales de cargol —impracticables per a les persones amb mobilitat reduïda— que formen part del circuit de visita. Qui tingui orelles, que escolti.

I encara més flors | Deixarem per a passat l'estiu el resultat de les discussions bizantines sobre el futur Campus de Salut, el destí final del parc Jordi Vilamitjana i de l'esperada construcció de l'Institut Ermessenda. Preferim dedicar unes línies a temes menys relliscosos i més amables, com per exemple la celebració del mig segle del centre docent dels maristes a la ubicació actual; o, també, l'exposició amb què el Museu d'Història de Girona ha reivindicat el treball de les il·lustradores que des del segle XVII fins avui han estat al servei de la recerca botànica, representant amb dibuixos, gravats o tècniques fotogràfiques (més endavant) milers d'espècies vegetals. I aquest estiu la Casa de Cultura ha ofert una exposició sobre els rituals funeraris de l'antic Egipte i la troballa de la tomba de Tutankamon. Culturalment no ens estem de res, per sort.

Un milió d'imatges a disposició

Val molt la pena entrar al web del Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de Girona (CRDI): <http://sgdap.girona.cat/fotoweb>. No és una entitat o un servei situat al nirvana dels erudits ni al clos sagrat dels especialistes. És una plataforma consultable en línia per a tothom i sense cost, i que ja disposa de més d'un milió d'imatges de Girona i comarques. Hi podem cercar llocs, monuments, personatges, retrats; actes socials, culturals, polítics, esportius; vídeos, curts cinematogràfics, documents sonors, mapes, etc. Hi localitzarem des de fotos d'avantpassats que no havíem vist mai fins a imatges en què apareixem, joves, al nostre institut de batxillerat, afortunadament abans que es posessin de moda els pantalons acampanats. Una eina utilíssima, aquesta de l'Ajuntament de Girona, que es nodreix de donacions de particulars i, sobretot, dels fons d'imatges elaborats durant dècades per part de fotògrafs professionals i de premsa. Patrimoni del bo, doncs.